

TIMOTI TAKADA KAAKU

Yadannerinɔ gbana làakari

¹ Mamoma Pɔlu, Kirisi Yesu z̄iri, lán Luda wa Mísiri kɔn Kirisi Yesu kè wa wéé dɔzio dìemē nà,

² ma takada kè kènnne Timoti, ma né'inaa Yesu zé guu. De Luda kɔn wa Dii Kirisi Yesuo gbẽkɛe kenne kɔn sùuo, à n gba aafia.

³ Lán ma nakɔrɛmma nà gurɔɔ kè mée gaa Masedonia bùsun, ñ gɔ Efesu, ñ o gbẽkenɔne aɔton yā kè è kɔ sé kɔn Luda yāoroo dańne dɔro.

⁴ Aɔton làakari dɔ gara kɔn dezinɔ tó kɔwena kè lé vĩroooa dɔro. Beee è mó kɔn leokpakɔ'aomé. È tó Luda zii kè è bɔ à náanekena guu gá aero.

⁵ Ma yā pì dié le aɔgɔ yenzi vĩ yānzimé, yenzi kè è bɔ nòsepura kɔn laasuu kena dɔnkɔo kɔn ludanaaneke na mɔnafiki saio guu.

⁶ Gbẽkenɔ pà yā pìnɔne, aɔ ḡe yāpāpā'onan.

⁷ Aɔɔ yezi wàgɔ de Musa doka yādannerinɔ ũ, mɔde aɔ yā kè aɔɔe oo gbáze dɔro ke yā kè aɔ zéanɔ.

⁸ Wá dɔ kè doka pì maa, tó gbẽ e zii kɛea a zéa,

⁹ zaake wá dɔ kè Ludaa e doka dié gbẽ maaanɔ yānziro, séde dokadarisaideenɔne kɔn swāgbāadeenɔ kɔn ludaweekerisainɔ kɔn durunkerinɔ kɔn ludadɔrisainɔ kɔn dɔnzikerasaideenɔ kɔn de kɔn dao dèrinɔ kɔn gbẽderinɔ

¹⁰ kɔn zinakerinɔ kɔn pāpābɛ̄ekerinɔ kɔn gbẽserikpāinɔ kɔn egedeeneñ kɔn yādɔmmarinɔ kɔn gbẽ kè aɔè bɔ yādannena zédee kpɛenɔ ñ píngi.

¹¹ Yāzēdee pì kō sè kōn baaru nnaa gakuidee kē Luda aubarikadee à kpana nāmē ma oziō.

Lán Luda gbēkēe kē Pɔlunε nà

¹² Ma Kirisi Yesu wa Dii kē ma gba gbāaa sáabu kē, zaake à ma náane kē, à ma se mà zīi keare.

¹³ Ma à tó zaaa sì yā, ma wéé tā à gbēnɔa, ma gbāaa mòníne. Baa kōn beegeo à sùu kēmao, zaake má kē wéesiakē kōn à náanekēnasao guumē.

¹⁴ Ben wa Dii gbēkē bíta kēmē, à tò ma a náane kē, ben má yenzi kē dē wa pó ū kuuna Kirisi Yesu guu vī.

¹⁵ Yā kékii nē yāpuraame, à kō sìo wà sí oplaplaa. Kirisi Yesu mò anduna guu durunkérinò mìsina yānzi. Mapi, ma durun bē à dē danɔ́ póla,

¹⁶ ben Luda ma wēnda gwà, le mena bíta kē Kirisi Yesu kē kōn mamɔma durunkéri kàsarao bɔ́ gupuraaa, le àgɔ́ dē sèeda ū gbē kē aɔé à náane kē, aɔ́ wēndi kē è yāaroo eenɔnɛ.

¹⁷ Luda mèn do léle, gurɔ́ píngi Kína kē è garo bensɔ́ wè à e wéoroo gō bèe vī kōn gakuio gurɔ́ píngi, aami.

¹⁸ Ma nē Timoti, lán wà gīake wà annabikeyā ò n yā musu nà, mée yā pì daanne, le ñgɔ́ kūna, ñ zì maaa káo

¹⁹ ludanaanekēna guu kōn nòsékpaeñao. Gbēkenɔ́ yā pìnɔ́ kpà swákoto, ben aɔ́ ludanaanekēna è lé kúe.

²⁰ Imeneu kōn Alesandao kú n té. Ma n kpá Setān-a, le aɔgɔ́ dɔ́ kē wè dɔ́ke kōn Ludaoro.

¹ Káaku gĩa ma lé dàmma, à adua kε baade píngine, à zé gbekańne, à kúe kε Ludane n̄ yänzi kõn sábukpanao.

² À adua kε kínanõne kõn gbäädeenõ n̄ píngi, lε wà e wàgõ kuu aafia yákete sai ludayādarinõ ũ, wa kuuna gõ bëe vĩ.

³ Beee bé à maa, è ká Luda wa Mìsirine

⁴ kε à yezi baade píngi mìsina e, aõgõ yápuraa dõ.

⁵ Zaake Luda mèn dome, bensõ yâkekeri kuu mèn do Luda kõn gbënteenõ dagura, àmbe gbëntee Kirisi Yesu ũ.

⁶ À a zïnda kpà à baade píngi bò, ben wà à sèeda kε a gurcoa.

⁷ Beee yänzin Luda ma die à kpàakpakéri kõn à zìrio ũzi, lε mà à dɔnzi zé yápuradee da bori pãndenõne. Yápuraan mée oo, èe kε egœenlo.

⁸ Má yezi gõgbënõ adua kε gu sãnda píngi, aõ o sé musu gbäsi sai, poñfõ kõn leokpakðaoo sai.

⁹ Má yezi dɔ nɔgbënõ n̄ zïnda keke a zéa yõkõkena sai, zïndamonnena baasi. Èe ke kõn mì yõkõde tânao ke vura kõn òso nɔmaablebõnõ ke bisa ñdeenõonlo.

¹⁰ Aõ n̄ zïnda keke kõn maakenao, lán à kõ sìo nɔgbẽ dɔnzirinõ ke nà.

¹¹ Nɔgbënõ yã dada wàgõ yítëna, aõ mì sië yã píngi guu.

¹² Mëe wezi nɔgbënõ yã dada gõgbënõne ke aõgõ iko vñímaro, séde aõgõ yítëna kítikiti.

¹³ Zaake Adamun Ludaa kε káaku, à gbera Awau.

¹⁴ Èe kε Adamun wà sásäro, nɔgbën wà sásä à gõ taaride ũ.

15 Môde tó à mëna fɔ̄ kõn ludanaanekënao kõn yenzio kõn kúadonao zïndamonnëna baasi, eé né i aafia.

3

Sɔ̄si gbënsinɔ̄

1 Yã kèkii né yápuraame: Tó gbë yezi à ke gbënsi ū, èe zî maaa nii dëe.

2 Gbënsi gɔ̄ kuu taari sai, nòmendodee ū, làakaridee ū. Àgɔ̄ a zînda kûna dɔ̄ gbë dòròdee ū, nibɔ̄fɔ̄ri ū, gbë kè eé fɔ̄ à yã dañne ū.

3 Àtongɔ̄ dë wëdéri ke gbë pâsî ūro. Àgɔ̄ dë nòsèdode yâketesaidee ū. Òò tón dònne aero.

4 Àgɔ̄ a ua kûna dɔ̄, à néno gae mì siene, aõgae à õdòkii gwa.

5 Zaaké tó gbë a ua kûna dɔ̄ro, eé ke dia à fɔ̄ à Luda sɔ̄si gbëno gwaa?

6 Àtongɔ̄ dë Yesude dufu ūro, le àton ïa dã, à a zînda da yân lán Ibilisi bàro yânzi.

7 Àgɔ̄ tó nnaa vî Yesusaideenɔ̄ kiia dɔ̄, le wàton à tó zaaa sí, à gë Ibilisi takut enlo yânzi.

Sɔ̄si dònlerinɔ̄

8 Lemé dɔ̄ dònlerinɔ̄ gɔ̄ dë gbë bëedeenɔ̄ ū. Aõtongɔ̄ dë léplaadeenɔ̄ ūro. Wë yã tón dònne aero. Aõtongɔ̄ dë  zaawet erinɔ̄ ūro.

9 Aõgɔ̄ Yesu yã asiinɔ̄ kûna kõn nòs puraao.

10 Wà n yã gwa g a, tó w e y ke em maro, gbasa w n d e dònlerinɔ̄ ū.

11 Lemé d  n n on  g  d  n gb  b e deen  ū, làakarideen  ū, aõg  n ane v  y  ping  guu. Aõtong  d  kom t deen  ūro.

12 Dɔnléri gɔ̄ de nɔmendodee ū, àgɔ̄ a ua kɔ̄n a nénɔ̄ kũna dɔ̄.

13 Gbɛ kè aɔ̄ ní zɔ̄i kè a zéanɔ̄ gwena égɔ̄ maaa, ní làakari égɔ̄ kpaena ní Kirisi Yesu náanekena guu maamaa.

Wa dɔnzize asii bíta

14 Baa kè méé yâ kènɔ̄ oonne, má dìe mé mó n gwa saa.

15 Tó ma mɔ̄na gà à gì kè, má yezi ñgɔ̄ dɔ̄ lán à kɔ̄ sìo wàgɔ̄ kuu Luda uadeenɔ̄ ū nà. Wámbe Luda Wèndide sɔ̄si gbẽnɔ̄ ū, yāpurapεekii ū kɔ̄n à gbāa'ekiio.

16 Wa dɔnzize asii kè bò gupuraaa bíta yāpuramε:
 À bò à mò gbẽntee ū,
 Luda Niní yāpuraa kpàa,
 malaikanɔ̄ à è.
 Wà à yâ waazi kè boriinɔ̄ té,
 wà à náane kè anduna guu,
 Luda à sè à tào gakui guu.

4

Tɛyā

1 Luda Ninii ò wásawasa kè gurɔ̄ zãanɔ̄ gbẽkenɔ̄ é pã kpá Yesu zézi, aɔ̄ té yâ kè zínnɔ̄ è egedeenɔ̄ da à onanzi, aɔ̄ ní sãsã.

2 Mɔ̄naflikidee pìncɔ̄ à maaa dɔ̄kɔ̄zi kɔ̄n à zaaaoro, aɔ̄ nòsse gana lán wà be gɛ wāaan wà kèo bà.

3 Aɔ̄è gbẽnɔ̄ dãdã nɔ̄senazi kɔ̄n zákənao, bensɔ̄ aɔ̄è póble tèbona da gbẽnɔ̄ne, póblee kè Ludaa kè a náanekeri kè aɔ̄ yāpuraa dɔ̄nɔ̄ yānzi, kè de aɔ̄ ble kɔ̄n sáabukpanao.

4 Pó kè Ludaan kè píngi maamε. Wàton à ke tè boro, wà ble kōn sáabukpanao,

5 zaakε Luda yā kōn wa aduakεnao gbāsī bòn.

Kirisi Yesu zīkeri maaa

6 Tó n yā pìnɔ dà n gbēnɔne, négɔ dε Kirisi Yesu zīkeri maaa ū kè wà gwà kōn wa dɔnzize yānɔ kōn yādanne maaa kè n tézio.

7 N̄ mì kε feeakaara gara kε è kō sε kōn Luda yāorooa. N̄ n zīnda tòto kε, le ñgɔ dε ludayādari ū.

8 Mètotona àre vī fété, mɔde dεna ludayādari ūu àre vī yā píngi guu, zaakε beeε è mó kōn wèndio gbàa kōn ziaao.

9 Yā kεkii né yāpuraamε, à kà wà sì oplaplaa.

10 Weè zī kε, weè oisi ká à musu, zaakε wa wéε dɔ Luda Wèndidezi. Àmbe gbē sānda píngi Mìsiri ū, atēnsa à nāanekeerinɔ.

11 N̄ yā pìnɔ dieñne n̄ dadañne.

12 N̄ton tó wà dɔkenyo kε n̄ dε gɔkpare ū yānziro. N̄ tó n kuuna zé odoa Yesudeenɔne yā'ona guu kōn yākεnao kōn yenzio kōn ludanaanεkεnao kōn kuuna gbāsī saio.

13 Ai màgɔ mó, n̄ aïa kε n̄ Luda yā kyó ke gbēnɔne, n̄ dañne n̄ lē daoñma.

14 Gbaa kε Ludaan dànnε gurɔo kε wà annabikεε kε n yā musu, bensɔ gbēnsinɔ o dìdimma, n̄ton pā kpáziro.

15 N̄ làakari dɔ yā pìnɔa n̄ mè kpáa, le baade píngi n gana aε e.

16 N̄ n zīnda yā kōn n yādanne nao tàasi kε. Ngɔ gaa aε kōn yā pìnɔ. Tó n̄ kε le, né n zīnda mì sì kōn gbē kε aɔœ swā kpaa n yāzinɔomε.

5

Gyaanɔnɔ kɔn dɔn'aedeenɔ yā

1 Nton kpākē mare ìsiziro. N lé daa lán n de bà. N lé da gɔ́kparenoa lán n v̄li kɔ́n n dāaronɔ bà.

2 N lé da nɔgbẽ ìsia lán n da bà, n lé da nɔ gbāaaa lán n dāre bà kɔ́n nòsε puraao.

3 N dɔ gyaanɔ kè aɔ gbẽke v̄roonɔ le.

4 Tó gyaanɔ nénɔ ke dionɔ v̄i, aɔ n̄ danenɔ gwana dada gĩa n̄ dɔnzikena guu, aɔ fĩa bo n̄ denɔne kɔ́n n̄ danɔ, zaake beeé è ká Ludane.

5 Gyaanɔ kè gbẽke v̄ro wée dɔ Ludazi, àgɔ adua kεe àgɔ dɔnlε gbekaaa gwāavī kɔ́n fāantēo.

6 Gyaanɔ kè à z̄inda pɔyezi è dɔne ae né ḡemε, baa tó à b̄εe.

7 N yā pìnɔ dańne le gbẽke tón n̄ taari ero.

8 Tó gbẽ e a danenɔ gwaaro, atẽnsa à uadeenɔ, à bò Luda yā kpeemε, Yesusaidee deàla.

9 Nɔgbẽ kè de wà da gyaanɔnɔ tén yè: Nɔgbẽ kè kà wè baaagɔ, bensɔ à zā kè ḡen do,

10 wà à dɔ maakéri ū, négwari maaa ū, nibɔfɔri Luda gbẽnɔ gbá pípiri ū, takaasidee dɔnléri ū, nɔgbẽ kè mè kpà yāmaakena píngia ū.

11 Nton gyaanɔ nɔ gbāaanɔ danlo, zaake tó aɔ ḡnidena f̄ee, aɔ nana Kirisia é busamε, aɔégɔ yezi wà zā kε,

12 aɔ n̄ z̄inda da yān, kè aɔ lé kè aɔ gb̄enε yā gbòro yānzi.

13 Beee gb̄era aɔè mèa dada, aɔègɔ dɔdɔ ualezi. Èe kε meadeenɔn ū adoro, aɔè ḡ gb̄peri gudərinɔ ūmε dɔ, aɔè yā kè de wà oroo o.

14 Beee yānzi má yezi gyaanō nō gbāaaanō zā kē, aā nē i, aā làakari dō bēea, le wàton wa ibēenō gba zé aā wa tó zaaa síro yānzi.

15 Aā gbēkenō bō wà tē Setānzi kō.

16 Tō Yesude nōgbē ke gyaanōnō vī a bē, àgæe dōnlē. Àton tó aā gō sōsi gbēnōne asoo ūro, le aā e wà dō gyaanō kē aā gbēke vīroonō lē yānzi.

17 Gbēnsi kē è dōñne ae a zéa kà wà fīa bone leo plaa, atēnsa gbē kē waazikēna kōn yādannēnao aālā vīlī.

18 Luda yā bē: Àton lēsō da zù kē èe pō gbēenēro. À bē dō: Zīkeri kà à a asaia e.

19 Nton gbē kē mō kōn gbēnsi kāarao yā síro, séto sèedadeenō kà gōn plaa ke aagō baasiro.

20 N̄ kpākē gbē kē aā durun kēnōzi baade píngi wāa, le vīlā e à gbē kpaaanō kū.

21 Ma nannē Luda kōn Kirisi Yesuozi kōn malaika kē à n̄ séno, ngō yā pīnō kūna, n̄ton gbēke bà bōro. N̄ton yāke kē gbēkenē úblembē yānziro.

22 N̄ton wā n̄ di gbēa n̄ à da Luda zīinlo. N̄ton tó n̄ gō kú gbēke durun guuro. Ngō n̄ zīnda kūna gbāsī sai.

23 N̄ton í pāa mi atēero. Ngae geepiwē gá fēte n̄nōse yānzi kōn n̄ gyākēna gēn baaagōo.

24 Gbēkenō durun è bō gupuraaa ai wāgō gá à yā gōgōnyo, gbēkenō sō n̄ pō è bō kpakpaaro.

25 Lemē dō yāmaakēna è bō gupuraaa, baa à kē wēe ero eé e à gō utēnaro.

6

1 Gbē kē aā dē zō ūunō n̄ diinō die gbē bēdeenō û aā mì siēnē à píngi guu, le wàton Luda tó kōn yā kē

weè dańneo zaa boro yänzi.

² Gbẽ kè a᷑ diinɔ dɛ Yesudee ũunɔ tón dɔkeńyo kɛ a᷑ de kɔ gbẽnɔ ū yänziro. A᷑ zii keńne maamaa, zaake gbẽ kè a᷑e n̄ zii àre bleenɔ né Yesudeenɔmɛ, a᷑ gbẽ yenzideenɔmɛ. N̄ yā pìnɔ dańne, n̄ lé daóm̄ma.

Yena ɔɔzi

³ Tó gbẽkee e yā pānde daańne, bensɔ èe ze kōn wa Dii Yesu Kirisi yâzedeeo kōn wa zé yâdannənaoro,

⁴ wadadeemɛ, à yâke dɔro, leokpakɔa kori kōn yâgwana yâanasaio à kù gyāa ū. Yā beeенɔ è tó gbẽnɔ wéé dɔkɔnɛ, a᷑ swèe kɛ, a᷑ kɔ sɔsɔ, a᷑ laasuu zaaa lékɔzi,

⁵ a᷑gɔ ū kōo. Gbẽ pìnɔ laasuu kotina, yâpura n̄ kɛ, a᷑ègɔ daa dɔnzize né ɔɔwetezemɛ.

⁶ Dɔnzikɛna àre bítâ yâpura, tó gbẽ zè kōn pó kɛ à vñio.

⁷ Zaake wée mó kōn pókeo anduna guu kère, wé sɔ tá kōn pókeoro.

⁸ Tó wá póble kōn pókâsâanɔ vñ, beeé mò.

⁹ Gbẽ kè a᷑ yezi wà gɔ auzikidee ũunɔ è n̄ zind̄a da yâgwana takuteen. Pónidɛna mìsai kari è gēngu à n̄ kpá móñzi kōn kaatənaozi.

¹⁰ Yena ɔɔzi bé à dɛ yā zaa píngi kâsâa ū. Gbẽkenɔ à kōd̄ee kɛ ai wà kɛ wa dɔnzizea a᷑ wâwâ bítâ kpà n̄ zindazi.

N̄ɔsi maaa kâ

¹¹ Zaake Luda gbẽn n̄ ū, n̄ bàa sí yā pìnɔne, n̄ tó yā maaa gaegɔ dɔnnɛ ae kōn yâkɛna a zéao kōn ludanaanekɛnao kōn yenzio kōn menao kōn busékɛeo.

12 Ñ wa dɔnzize ɔsi maaa ká, ñ wɛndi kè è yãaro sí, zaake beeen Luda n sisia gurɔɔ kè n lé maaa gbɛnɛ parii wáa.

13 Ma nannɛ Luda kè è wɛndi kpá pó píngiazi kɔn Kirisi Yesu kè yã maaa ò Pontiu Pilatineo,

14 ñgɔ yã kè wà dìennɛ kũna gbásí sai taari sai ai wa Dii Yesu Kirisi mógoroo zí.

15 Gbāade mèn do Aubarikade, kínanc Kína, diinɔ Dii bé eé Kirisi pì bɔ gupuraaa a gurɔɔa.

16 À mèn doo bé è garo, ègɔ kú gupuraa kè wè fɔ wà sɔziroo guu. Gbékkee e wéé siàlero, weé fɔ sero. Ambe à gakui kɔn gbääao vĩ gurɔ píngi, aami.

17 Ñ o anduna tiaa kékii auzikideenɔne, aɔton ìa dāro. Aɔton gbää e ɔoda náanesaiaro, aɔ gbää e Luda kè è pó píngi kpáwa bíta wà pɔnnaa keoa.

18 Ñ oíne aɔ à maaa ke, aɔ nnaa keñne, aɔ ɔ poroñne, aɔgɔ gbékkee vĩ.

19 Lán beee bà aɔé kúsæ maaa di ñ zíndanɛ auzenна pó ū, aɔé wɛndi kè de wɛndi ū yãpuraa e.

20 Timɔti, ñ yã kè Ludaa nànnɛ n ɔzí kū gbää. Ñ mì kë ludadɔsai yã pãpã'onaa kɔn yãlekpeɛ'ona kè wè be dɔnao.

21 Gbékkenɔ zèo, ben aɔ pà wa dɔnzizene.

Luda gbékkee keare.

**Luda yã takada kõn Bokobaru yão
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Bokobaru language of Nigeria**

copyright © 2005 SIM International

Language: Bokobaru

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c31548a1-5316-53c2-be42-674e0e4c5ae5